

Karelia-Soutu

roeitocht in Finland augustus 2009

Inleiding

Op ca. 500 kilometer ten noorden van Helsinki strekken de wouden en meren zich uit over een groot oppervlak, en geven een prachtige achtergrond voor de grootste roeitocht ter wereld. Iedere zomer wordt hier de Karelia-Soutu georganiseerd. Een 200 kilometer lange, avontuurlijke en zware roeitocht voor kleine en grote boten over de meren in het oosten van Finland, vlak tegen de Russische grens. Meer dan 2000 roeiers doen hier jaarlijks aan mee, in kano's maar ook in zogenaamde Kerkboten. Dit zijn snelle 14-persoons houten roeisloepen met rolbankjes, vroeger vooral gebruikt op zondag om de mensen naar de kerk te brengen. Binnen 5 dagen moeten de deelnemers 200 kilometer afleggen, onder goede begeleiding maar wel op eigen kracht. Tijdens de tocht kamperen de teams gezamenlijk in de wilde natuur van dit prachtige gebied, en delen de ervaringen met elkaar als ze vermoeit maar voldaan stoppen voor de nacht.

Roeiers uit Deventer

Voor het eerst in de geschiedenis van deze tocht heeft een team uit Nederland meegeroeid in hun eigen sloep. De sloeproeiers van vereniging Daventre Portu uit Deventer waren in oktober 2008 al begonnen met de voorbereidingen. Acht roeiers en één roeister wilden dit avontuur gaan beleven. Er werd een originele Finse reddingssloep opgeknapt voor zes roeiers; de Oihonna. Barry, Nico, Cees, Ton, Ron, Sophie, Johny en Remco en Remco wisten niet echt waar ze aan begonnen, maar ze traiden enthousiast voor de lange en zware tocht. De laatste maanden voor vertrek werd er ook op zaterdagochtend gewerkt aan de spieren en de conditie bij sportschool Adfittz. En toen was het eindelijk zover:

Vertrek

zaterdag 25 juli

We verzamelen 's middags bij de sloep. De roeiers hebben grote tassen en zakken mee, naast sportkleding en eten/drinken moeten ook kampeerspullen mee. Veel bagage past er niet in de 9-persoons bus, gelukkig kan de sloep ook als bagagewagen worden gebruikt. Om vijf uur stapt iedereen in. Nog even een kus hier en daar, zwaaien en wegrijden. Het zal er wel bijzonder uitzien, een volgepropte bus met een witte sloep erachteraan. Vastberaden draaien we de snelweg op naar het oosten. Om uitgerust aan te komen hebben we gekozen voor een veertocht van Noord-Duitsland naar Helsinki. Maar eerst moeten we wel ruim 500 km rijden naar Rostock. We moeten nog wat wennen aan elkaar, onderweg is er gelukkig ruim gelegenheid om bij te praten. Als we na 7½ uur aankomen bij de veerboot, is dat al heel aardig gelukt.

zondag 26 juli

Nadat we onze spullen hebben gedropt in de twee hutten, verzamelen we in de bar. Op dit schip zitten we de komende 26 uur vast. Het is een lange tocht, maar zo hoeven we veel minder lang in de bus te rijden. Na een biertje wordt het tijd om de hut op te zoeken. Binnenkort zal het schip vertrekken, maar sommigen zijn dan al diep in slaap. Dromen over de grote Finse meren, het eindeloze halen van de riemen. 's Ochtends is er niks meer te zien van de Duitse kust, we zitten op volle zee als we onze boterhammen smeren. Het wordt een lange dag, er is niet veel te beleven op de boot. We kijken een beetje rond en praten weer verder over de komende dagen. Zullen we het volhouden om al die 200

kilometers te roeien? En kunnen we de andere teams bijhouden? 's Avonds wordt het wel gezellig in de bar, hoewel iedereen toch rekening houdt met de komende zware roeitocht.

Finland

maandag 27 juli

Na een rustige nacht komen we om 9 uur aan in Helsinki. Het is spannend om tussen alle kleine eilandjes en rotsen de haven binnen te lopen. Iedereen rekt zich uit om zoveel mogelijk van de kust te zien. Nadat de veerboot is afgemeerd kunnen we vlot de weg op. Nu kunnen we eindelijk weer verder rijden naar de streek 500 kilometer boven Helsinki waar de tocht zal worden geroeid. We hoeven ons pas dinsdagmiddag bij de start te melden, dus we gaan eerst nog kamperen bij de stad Joensuu. Dat is toch alweer 6 uur rijden. Al snel na vertrek vanuit Helsinki rijden we door het typische Finse landschap. Zonder veel hoogteverschil komen we door eindeloze bossen naaldbomen, met slechts hier en daar een plotselinge doorkijk op een meer of rivier. De meegebrachte CD begint voor de zoveelste keer aan dezelfde liedjes, maar nog steeds is de stemming vrolijk. We rijden immers richting de start van een roeitocht die haar gelijke niet kent, 200 kilometer in vijf dagen! Aan het einde van de middag bereiken we de camping. Het opzetten van de tenten gaat voorspoedig, daarna zoeken we in het centrum een restaurant op. Het is erg rustig in de stad en heel ruim. Natuurlijk zal maandag niet de drukste uitgaansavond zijn, wel valt al op dat in dit gebied van Finland niet veel mensen wonen. Morgen rijden we door naar de start. Dan zal eindelijk de tocht gaan beginnen.

dinsdag 28 juli

's Nachts hebben de Finse muggen één van onze roeiers geproefd, aan het aantal steken te zien is het ze goed bevallen. Dit was één van die dingen waar we ons op hebben voorbereid, iedereen heeft flessen vol met Deet bij zich. Na het opbreken van het kamp rijden we gemakkelijk door naar Lieksa. Hier zal morgen de eerste etappe van de 200 km beginnen, we hopen snel iemand te vinden die ons kan uitleggen waar we kunnen kamperen. In het hotel dat we herkennen van de foto's op de website, weet echter niemand het fijne van de roeitocht. Ja, die wordt ieder jaar hier gehouden, nee, we weten niet waar jullie kunnen kamperen. We kijken een beetje rond en spreken eens wat lokalen in afwachting van iemand van de organisatie. Heel bijzonder is de ontmoeting met twee vrouwen die belangstellend naar onze sloep kijken. Het blijken twee Friezinnen die ook mee gaan roeien, maar dan in een Fins team. Er liggen een paar Kerkboten op het gras bij het hotel, dat doet toch vermoeden dat we hier goed zijn. Om maar wat te doen, gaan we op zoek naar een kampeerplek. We vinden een prachtige camping aan de rand van een enorm meer. Tussen de dennenbomen zetten we de tenten weer op. Dan eindelijk is er iemand die wat meer weet over de roeitocht. We laten de sloep tewater vanaf een strandje. 's Avonds oefenen we de eerste paar kilometers op het Finse water tijdens een lokale wedstrijd. De drie Kerkboten die hieraan meedoen, verdwijnen verontrustend snel achter wat eilandjes, ze varen veel sneller dan wij! Hoe moeten we die de komende dagen bijhouden...

woensdag 29 juli

Gisteren hebben we dan toch geroeid, ook al was het maar een klein stukje. Vandaag zal blijken of we ook een tocht over 50 kilometer vol kunnen houden. Gelijk al is er een enorme bedrijvigheid op het gisteren nog zo rustige strandje. Zo'n 20 teams met hun 12 meter lange Kerkboten zijn druk om zich voor te bereiden op de roeidag. Voordat we echter kunnen vertrekken, wordt iedereen uitgenodigd om een kerkdienst bij te wonen. In een lang lint van in gekleurde sportkleding gestoken roeiers lopen we naar de plaatselijke begraafplaats waar een herdenking van de oorlogsslachtoffers uit de Tweede Wereldoorlog wordt gehouden. Vervolgens gaan we de kerk binnen, waar een dienst wordt gehouden. Hier maken we kennis met roeiers van een Zweeds team. Zij hebben ook hun eigen sloep meegenomen, een 10-persoons gevaarte van 2500 kilo.

Als iedereen terug is van de kerkdienst, is er nog een korte bijeenkomst voor de stuurlieden waarbij de veiligheid wordt benadrukt. Niet alles begrijpen we, maar een Fin helpt wat door de belangrijke dingen te vertalen. Nu eindelijk gaat het echte werk beginnen, we stappen in de boot en roeien wat rondjes om te zien wat er gebeurt. We mogen weg en varen achter een groot wit motorjacht aan die de route zal aangeven. De twee roeiers van onze ploeg die vandaag op de wal blijven, zwaaien ons uit als we onder de brug door naar het meer varen. Door met negen personen naar Finland te gaan, kunnen we steeds twee roeiers op de kant houden om de bus met kampeerspullen door te rijden naar het volgende kamp. Dit is ook handig voor de boodschapjes en andere klussen. Zo hebben we wat reserve voor als het echt zwaar gaat worden.

Het roeien gaat goed, we merken dat lang niet alle Finse teams even snel zijn. Vaak zien we ze onderweg pauzeren om te drinken, roken! of plassen. Wij zijn veel meer gewend om door te roeien, om de beurt drinken we terwijl de anderen doorroeien. We trekken veel aandacht met ons mooie witte sloepje. Vaak komt er een kerkboot naast ons roeien, waar vervolgens alle roeiers stoppen om uitgebreid foto's van ons te maken! Na 2½ uur is de eerste stop. Hier wordt gegeten en kunnen we even bijkomen. Het weer is goed en ons vertrouwen wordt al groter in de sloep en de bemanning. Als we aan het eind van de dag aankomen bij het kamp, is de fut er wel even uit. In totaal 6½ uur hebben we 50 km geroeid, voor ons een geweldige prestatie. Natuurlijk komen er nog vier dagen, maar we weten nu dat de sloep goed roeit op dit water en dat we redelijk bij kunnen blijven. We praten bij met de twee die de bus hebben gereden, maken kennis met de Finse sauna en duiken poedelnaakt het koude meer in. Dit is precies waar we voor gekomen zijn, nieuwe indrukken en lekker roeien. Het is 's nachts wat onrustig op de kampeerplaats, maar lang niet iedereen van ons team merkt dat. Na een lange dag op het water is het goed rusten.

donderdag 30 juli

Vandaag gaat de tocht verder over wat kleiner water. Nog ruimte in overvloed maar we zien nu beide kanten van de kust. Voor vertrek stellen we onze antenne aan boord weer op. Als experiment hebben we apparatuur bij ons waarmee onze voortgang op een website wordt weergegeven. Ons trackingsysteem werkt via korte golf radioamateurs, die onze positie doorgeven aan het internet. Speciaal voor ons hebben ze een ontvangststation ingericht in de buurt van de route. Vandaag "maar" 39 kilometer voor de boeg. Twee andere roeiers blijven op de kant. Die pakken de bus weer in en gaan op weg naar de eindstop van deze dag. Vandaag komen we erachter dat lang niet alle Finse teams de hele tocht zullen roeien. Een aantal roeigroepen hebben de spullen gisteren alweer ingepakt, vandaag zijn er een paar nieuwe Kerkbootteams op het water. Blijkbaar ziet lang niet iedereen die 200 km zitten, 1 of 2 dagen meeroeien is voor hun ook leuk. Voor ons telt natuurlijk alleen de hele tocht, we zijn van zover gekomen en nemen alleen genoeg met de volle mep. Roeien dus maar weer, slag na slag, uur na uur. Het landschap glijdt aan ons voorbij, bomen en bomen en bomen. Heel af en toe zien we een ander bootje dan de deelnemers aan de tocht. Het watersportgebied is zo uitgestrekt hier dat de watersporters zeer verspreid zijn. Onderweg komen we langs diverse zomerhuisjes, geweldig gelegen aan een groot meer met niemand in de weide omtrek. Soms zwaaien de vakantiegangers ons toe. De Kerkboten zijn erg lang, zo'n 12 meter. Er zitten 14 roeiers en een stuurman in. Om af te meren varen ze gewoon het strand op, de plek wordt aangegeven door een man met rode vlag. Wij hebben grote moeite om zomaar de sloep aan de grond te zetten. Bij vertrek lukt het nauwelijks om de boot weer vlot te krijgen.

Om de lange uren door te komen hebben we speciale energierepen meegenomen en isotone dorstlessers. Die repen zijn uitzonderlijk taai om weg te krijgen, ze liggen als een steen op de maag maar geven wel de broodnodige energie. Verder genieten we van de omgeving en de Finse Kerkboten, als het echt zwaar wordt brullen we wat Nederlandstalige liedjes de ruimte in. 's Avonds in het kamp worden de blaren behandeld en komen we weer wat op verhaal. Eigenlijk gaat het tot nu toe prima. Ondanks de zware inspanning valt het ons mee; we hadden het nog veel erger verwacht!

Het kamp is bij een soort openluchtmuseum, waar een oude sluis de achtergrond vormt van een optreden van een soort opera. Er staan oude stoomschepen op de kant, het kanaal was vroeger nodig om bij laag water een stroomversnelling in de rivier te kunnen passeren. Dit hele gebied waar we doorkomen was voorheen afhankelijk van de waterwegen, over land konden de mensen niet ver komen. De Kerkboten werden dan ook gebruikt om op zondag naar de dichtstbijzijnde kerk te varen. Dit kon soms uren roeien zijn, op de terugweg werden er wedstrijden geroeid tussen de verschillende dorpen.

vrijdag 31 juli

We hebben nu al wat vrienden gemaakt tussen de Finse roeiers, hoewel de communicatie moeilijk gaat. In Finland wordt nauwelijks Engels gesproken, op school leren de mensen Zweeds als tweede taal. Met het Zweedse team hebben we wel goed contact, deze roeiers doen ook echt mee voor de prestatie en zijn speciaal met hun eigen sloep naar Finland gekomen. We hebben weer een tocht van 39 kilometer te gaan, we mogen van de organisatie een half uur eerder starten. We moeten gokken waar de tocht heen gaat, nu vaart er geen jacht voorop om de route aan te geven. Ook hebben we geen kaart van het gebied. Maar zoals dat in een echt avontuur gaat, stuurt de stuurman en roeien de roeiers gewoon richting de horizon. De Zweedse sloep mag ook eerder weg, ze twijfelen waarheen ze zullen roeien. Uiteindelijk volgen ze ons gewoon. Vol goede moed trekken we de sloep door het kalme

water. Pas 1½ uur later zien we heel ver achter ons de eerste Kerkboot aankomen, we hebben zeker zes kilometer voorsprong! Dat hadden ze niet verwacht, dat we zogoed op zouden schieten. We voelen ons geweldig, we zullen die Finnen eens laten zien wat roeien is. Nu we zeker weten dat we de goede kant opvaren, doen we er nog een schepje bovenop. Even later sluiten we achteraan bij een andere roeitocht, deze roeiboten van 1 tot 4 personen volgen de komende dagen dezelfde route. Vlak bij een enorme sluis worden we gebeld met het bericht dat we moeten wachten op de Kerkboten. Het is helemaal niet de bedoeling dat we nu al meesluizen met de kleinere roeiboten.

Pas na een uur komen de eerste Kerkboten aan bij de sluis. Al die tijd liggen wij lekker lui in de zon te wachten. In de sluis worden er rondom ons diverse flessen ontkurkt, naar oude gewoonte wordt hier een toast uitgebracht op de sterke roeiers die deze tocht durven roeien. Gelukkig wisten we hiervan, onderuit de sloep worden kruiken Deventer kruidenbitter gepakt en menige Fin krijgt een glaasje te proeven. Onder het zingen van Finse en Nederlandse liederen zakken alle boten zeven meter naar beneden. Naast de sluis ligt een waterkrachtcentrale, die het overtollige water uit de hoger gelegen meren gebruikt om elektriciteit op te wekken.

Eenmaal uit de sluis sprinten we tegen de Zweden naar de lunchstop. En we winnen met ons kleine bootje, de dag kan niet meer stuk. Op het volgende stuk naar Joensuu wordt een sprintwedstrijd gehouden tussen de kerkboten. 16 Kilometer lang, daar kunnen wij niet aan meedoen. Nu zien we pas hoe sommige Finse teams echt gang kunnen zetten. Deze lange boten zijn voor snelheid gebouwd, ze glijden door het water als een skif. Als we aankomen bij de streep worden we in het Nederlands toegejuicht. Familie Flierman, de ouders van één van onze clubgenoten, staan op de kant. Leuk om deze aardige mensen te ontmoeten, ze hebben een heel stuk omgereden om hier te kunnen zijn. De avond in Joensuu gebruiken we om in het plaatselijke hotel de sauna te gebruiken. We kamperen op een eilandje in de rivier die midden door de stad loopt. Op een oever is een groot concert aan de gang. Met wat regen duiken we de tenten in om goed uit te rusten voor morgen.

zaterdag 1 aug

Het wordt al routine om 's ochtends op te breken en ons klaar te maken voor de komende roeidag. Er worden pannenkoeken gebakken en zo hier en daar gaat een boordje havermout naar binnen. Natuurlijk is er ook koffie. Iedereen die vandaag roeit maakt flessen met Isostar klaar, de energierepen worden verdeeld. En daar gaan we weer het water op, de stroom van de rivier helpt eerst nog mee. Maar op het meer is het weer omgeslagen. Regen en wind maken het water woelig, het roeien is veel zwaarder zo. En net nu er een groot meer moet worden overgestoken, het uithoudingsvermogen van de roeiers wordt flink aangesproken. Gelukkig knapt het later op de dag weer wat op en na een snelle tussenstop bij een klein jachthaventje gaat het laatste stuk weer over rustig water verder. Na een lange dag stoppen de roeiers in Raakkyla. In de hoek van een mooie baai ligt het kampeerterrein waar we twee nachten zullen blijven. Extra zorg wordt besteed aan het opzetten van de tenten. Aan de rand van het meer staat een soort open schuur met een vuurplaats, daarnaast een legertent die is ingericht als sauna. De gietijzeren kachel in het midden wordt met hout gestookt. Bovenop liggen in een bak grote stenen, waar water op wordt gegoten. Als de kachel goed op stoom is, moet je flink zijn om het binnen tien minuten uit te houden. Maar daarna drijven in het koele meer is heerlijk. Jammer genoeg stoppen de Zweden hier, ze moeten morgen weer terug op de boot naar Zweden. Ze worden bij het meer gehuldigd en krijgen een oorkonde en een dikke medaille. Nu komt ervan om eens elkaars sloep uit te proberen, onze teamleden mixen met de Zweden en iedereen roeit tot de stukken eraf vliegen. O ja, morgen moeten we nog 40 kilometer...

's Avonds is er een feest. Morgen roeien we voor het laatste en vooral de Finse deelnemers zijn in een uitgelaten stemming. Het wordt erg laat en de Finse en Nederlandse liederen galmen door de duisternis.

zondag 2 aug

De laatste roeidag breekt miezerig en grauw aan. Vannacht regende het flink, niet alle tenten bleken daar tegen bestand. Het humeur van onze ploeg is dus ook wat matig, mede door de onrustige avond. Maar als we moeten vertrekken staat iedereen er gewoon weer, dat is het mooie van onze manier van roeien. Dat heeft vooral met karakter te maken, doorzetten en volhouden ook al doet het pijn. De spieren wat stijf, blaren op de handen en nog erger de billen maar toch steeds weer trekken aan die riemen. Eerst vertrekken de kleine roeiboten, een lange sliert verdwijnt in de regen het meer op. We hebben veel respect gekregen voor deze groep, die soms alleen of met twee, drie of vier roeiers 250 kilometer afleggen in zeven dagen. Het kan blijkbaar altijd nog weer gekker.

Vanavond komen we weer hier terug, we hoeven de tenten niet in te pakken. De laatste 40 kilometer staan nu op het programma, nog even volhouden. Normaal zouden we op het voorhoofd wijzen, 40 km is al het dubbele van een normale wedstrijd. Nu vinden we het jammer dat het er bijna opziet. Bij het passeren van een autopont zitten we net naast de vaargeul. Een harde stoot onder water bewijst dat het gevaar er wel is. De harde rots waarschuwt ons om tussen de boeien te blijven. Als we aanmeren bij de tussen stop, staan we stoer op van de roeibanken. Dit zijn de Nederlanders die al ruim vier dagen meeroeien, die niet stoppen tijdens het drinken, die niet uitrusten voordat de streep is gehaald. Ook al zijn we slechts met zes roeiers en een kleine sloep, we hebben menig Fins team eruit geroeid. Een vette donut met een kop koffie is genoeg om de laatste 14 km naar het eind te roeien. We stappen weer in en vertrekken in een harde bui achter het motorjacht aan die de weg wijst. Natuurlijk blijft het zwaar, maar we genieten van elke slag die ons dichterbij de finish brengt. Het laatste stukje zien we weer wat bewoonde wereld. Een brug, huizen en daar... Is dat het einde? Een haventje met een grote fontein, langs de kant veel kerkboten. Eindelijk bereiken we de eindstreep, de riemen mogen los worden gelaten. We feliciteren elkaar dat het gelukt is, deze bijzondere tocht is ten einde.

Op de kant worden we overrompeld door de huldiging. Jammer genoeg zijn de meeste Finse teams al weg, de regen valt met bakken uit de hemel als we een medaille krijgen en een oorkonde helemaal in het Fins. Het eerste Nederlandse team met sloep in de Karelia Soutu is binnen.

Naar huis **maandag 3 aug**

En dan moet alles weer worden ingepakt. Gisteravond waren we helemaal alleen op de kampeerplek, alle tijd om afscheid te nemen van een bijzonder land. De spullen gaan in de bus en de boot, alles wordt vastgesjord voor de komende twee dagen over de weg en op het water. Het is weer een hele rit naar Helsinki, iedereen is moe en voldaan dat we klaar zijn. Als we 's avonds de veerboot oprijden is het met een gevoel van spijt dat het al voorbij is. Nu kunnen we uitrusten.

dinsdag 4 aug

We worden pas laat wakker als de veerboot weer midden op zee zit. Het is saai op het schip, we hangen wat rond terwijl het langzaam donker wordt. Om 23.00 uur kunnen we van het schip af, als eerste van alle auto's. Dit blijkt een valse start, want we hebben een uur nodig om de verlichting van de trailer te repareren. Dan gaat het weer door Noord Duitsland, in het donker over natte wegen met allemaal slapende roeiers in de bus.

woensdag 5 aug

Het is een hele prestatie voor de bestuurders om eindelijk om 06.30 in Deventer aan te komen. Snel wordt de bus uitgepakt en schoongemaakt, die moet vandaag weer verhuurd kunnen worden. De roeiers pakken hun spullen en iedereen gaat naar huis.

Nawoord

Vijf dagen roeien, in totaal 200 kilometer. Is dit gezond? Wij denken van wel. Ondanks de zware inspanningen heeft geen van de roeiers een blessure opgelopen. Het was zelfs minder zwaar dan we hadden verwacht. We hadden een team van getrainde roeiers, maar ook met uiteenlopende achtergrond. Zo waren drie roeiers al achterin de 50 of begin 60, niemand traint meer dan eens in de week. We hebben geboft met de omstandigheden, door het goede weer konden we een gemiddelde halen van 8,2 km per uur. Dat is toch dik 24 uur varen, zeg zo'n 44.000 slagen! We hebben een prachtig avontuur beleefd, en Deventer een primeur bezorgt door als eerste Nederlandse team aan deze monstertocht mee te doen. Hierna? Weer verder roeien natuurlijk..

Ron Straver
Daventre Portu

